

Pharus.

Dover
Peere.The strait
of Calais,
or Nar-
row seas.Epist. 2.
ad Victri-
cium.An Britan-
nia conti-
nenti olim
iuncta.

novas in Anglia moliretur, urbesque quasdam cepisset: *Ne in Anglia filius habet, ubi vel pedem ponat, si Doverense castrum in potestatem non redegerit*, utique quod totius Angliæ munitissimum & Gallo opportunissimum. In altera rupe, quæ est e regione, & æquato fere jugo, ædificii cujusdam perantiqui supersunt reliquæ. Quidam, nescio qua persuasus ratione, *Cæsaris Aram* dixit; sed Ioannes Twinus Cantuariensis, senex eruditus, qui adolescens illud magna ex parte integrum vidit, Pharum fuisse mihi affirmavit, quæ nocturno navium cursui ignes ostenderet. Cujusmodi altera ex adverso ad Bononiam Galliæ extitit à Romanis posita, & longo post tempore à Carolo Magno restaurata, (ut testatur Regino; apud quem corrupte *Phanum* pro *Pharum* legitur) quæ nunc Gallis *Tour d' Order*, Anglis *The old man of Bullen*, vocatur. Sub hac rupe patrum memoria Henricus Octavus Rex potentissimus maximo labore, & infinitis impensis, defixis in ipso mari trabibus ingentibus, stilis colligatis, arborum, saxorumque cumulo injecto molem, seu pilam, nos *The Peere* vocamus, eduxit, qua tutius naves subsisterent. Sed optimi regis studium inhorrescentis Oceani furor cito devicit, operisque compages crebris fluctibus verberata se laxavit. Ad quam instaurandam Regina Elizabetha magnam pecuniæ vim erogavit, & Parlamentaria autoritas singulis Anglorum navibus, quæ merces exportant, & important, vectigal in septennium imposuit.

Hæc ora maritima ab Europæ continente freto disjungitur, ubi maria terram perfodisse credunt nonnulli, Solinus *Fretum Gallicum* appellat, Tacitus & Ammianus *Fretum Oceani*, & *Oceanum fretalem*. Græti Poëta *Freta Morinum* dubio *refluentia ponto*. Belgæ *De hoofden*, à duobus promontoriis. Nos, *The Strait of Calais*. Galli *Pas de Calais*. Hic enim locus est, ut inquit nostri temporis Poëta,

gemini quæ janua ponti
Faucibus angustis, lateque frementibus undis
Gallorum Anglorumque vetat concurrere terras.

Horrendis, ut vere inquit Marcellinus, hoc fretum attollitur æstibus, rursusque in speciem complanatur camporum: bis inter duos Luna exortus affluens, bisque remeans. Attollente enim se Luna ad Meridianum, & sub Horizonte in opposito jam demersa, supra modum hic intumescit Oceanus, & immanis aquarum moles tanto cum murmure in littora irruit, ut non sine causa ille dixerit, *Rhutupinaque littora fervent*. Et *Oceanum barbaris fluctibus frementem* dixerit D. Paulinus, ubi loquitur de terra Morinorum, quam *orbis extremam* vocat.

Oboriatur hic disquisitio homine erudito qui ingenio & otio abundat, non indigna, an ubi hoc fretum jam Galliam & Britanniam interluit, isthmus fuerit, quæ olim regiones illas conjunxit, & postea vel diluvio universali, vel fluctibus irruentibus, vel terræ motu dirupta aquas pervias admiserit. Equidem orbis terrarum faciem tum diluvio, tum longo ævi vetustate, & aliis de causis fuisse variatam; utque insulas terræ motu, vel subducentibus se aquis terris adjunctas fuisse nemo dubitet: ita etiam terræ motu, & irruentibus undis à continenti insulas fuisse

avulsas ex authoribus fide dignissimis certo est certius. Unde Pythagoras apud Ovidium:

Vidi ego quod quondam fuerat solidissima tellus,
Esse fretum; vidi factas ex aquore terras.

Strabo enim ex rebus præteritis futuras conjiciens, isthmus & perfossas, & perfodiendas conclusit. Vides, inquit Seneca, totas regiones à suis sedibus revelli, & trans mare jacere quod in confinio fuerat; vides & urbium fieri gentiumque discidium, cum pars natura concitata est de se, vel aliquod mare ingens spiritus impiegit, quorum mira, ut ex toto, vis est. Quamvis enim parte se viat, mundi tamen viribus sevit. Sic & Hispanias à contextu Africæ mare eripuit. Sic hac inundatione quam poëtarum maximi celebrarunt, ab Italia Sicilia rejecta est. Unde Virgilius:

Nat.
quæst. 6.

* Rejecta.

Hæc loca vi quondam, & vasta convulsa ruina
(Tantum ævi longinqua valet mutare vetustas)
Disiluisse ferunt, cum protinus utraque tellus
Una foret, venit medio vi pontus & undis,
Hesperium Siculo latus abscedit, arvaque & urbes
Littore diductas angusto interluit æstu.

Plinius item docet Cyprum à Syria, Eubœam à Bœotia, Bessicum à Bithynia, cum partes essent Continentis, fuisse abruptas; at Britanniam ita à Continenti avulsam fuisse nemo veterum dixerit; innuunt tantum illi Virgilii & Claudiani versiculi cum Servii conjectura, quos in ipso hujus operis limine protulimus. Opinantur autem Dominicus Marius Niger, & Ioannes Twinus vir eruditissimus, & quisquis ille fuerit qui hos de Sicilia versus ad Britanniam distorsit,

Pag. 1.

Britannia quondam
Gallorum pars una fuit, sed pontus & æstus
Mutare situm, rupit confinia Nereus
Victor: & abscessos interluit aquore montes.

Cum igitur hac in parte ex certa scriptorum autoritate firmamentum sit nullum, viri eruditi similitudines in ejusmodi fretis comparando ad veritatem indagandam, hæc & hujusmodi pensiculate perpendenda proponunt.

An eadem sit utroque in littore terræ natura. Quæ hic sane reperitur, utrumque enim littus rupibus eminentibus eadem quasi materia, & colore qua angustissimum est consurgit, ut perruptæ videantur.

Quanta sit freti latitudo. Certe ipsæ angustiae non multo magis patent quam vel fretum Gaditanum aut Siculum: sc. xxxiii millaria ut primo intuenti reciprocantibus utrinque fluctibus insipientis Oceani terras diremptas fuisse suspiceris. Nam terræ motibus subsedisse vix audeo suspicari; cum terræ-motibus hæc nostra Septentrionalis plaga admodum raris, nec illis unquam magnis conquassetur.

Quanta sit profunditas. Vt Siculum fretum lxxx passuum, ita hoc nostrum vix xxv orgiarum profunditatem excedit, cum utrinque mare sit multo profundius.

Cujusmodi sit fundus, arenosus, grumofus, limofus, & an arenarum pulvini in freto passim jaceant. Nullos autem jacere præter unum eundemque in medio canali à nautis accepi, qui crescente æstu, vix tribus orgyis altus.

Frowen
Shoale.

Postremo, an aliquis in alterutro littore locus nomen habeat in antiqua lingua à diruptione, avulsione, separatione vel hujusmodi; ut Rhegium